

TEMA 5: ELS INSTRUMENTS MUSICALS

Què és un instrument musical?

És un objecte o aparell que es fa servir per produir sons musicals

Quin és l'origen del instruments musicals?

Els instruments musicals tenen el seu origen en el cos humà. L'home es posava objectes d'ornament, com ara collars, o braçalets. Aquests objectes es posaven en moviment amb el moviment del cos humà i provocaven sons suggerents. L'home prehistòric va descobrir que alguns utensilis i armes quan eren sacsejats, fregats, polsats o si es bufava al seu interior produïen diferents sons. En un primer moment els instruments musicals eren objectes d'ús diari. Però amb el temps es van deixar d'adoptar utensilis ja existents per fabricar-ne de nous destinats a fer música.

Instruments i el treball o el joc:

Tots aquells rituals lligats als treballs de caça i recol·lecció contenen amb els instruments com a element imprescindible a les cerimònies per atreure les forces benefactores i situacions favorables. Tant al treball, com la caça, el joc, la vida social, etc; la presència de la percussió és constant. Les diferents situacions de la vida diària en què són presents els instruments són:

- Preparació i consum d'aliments (morters, rodes, pasteres, molins...)
- Caça i pesca (siurells, ocarines, trampes...)
- Armes (trompeta, trompa, timbals, el xiular de les fletxes...)
- Mobiliari (campanetes, cascavells, martell de la porta, ...)
- Locomoció i ornaments (joies, collars, cinturons, anells...)
- Sexualitat (Instruments que tenen parts que recorden al òrgans sexuals masculins i femenins...)
- Joc (sonalls, campanetes dels bressols, carraques...)

Els instruments i la religió o la màgia:

A la prehistòria no hi havia ritual religiós o màgic en què no hi hagués una importància clara de la dansa i la música sobretot instrumental. La música i els instruments tenien la funció d'allunyar els mals esperits i invocar els bons.

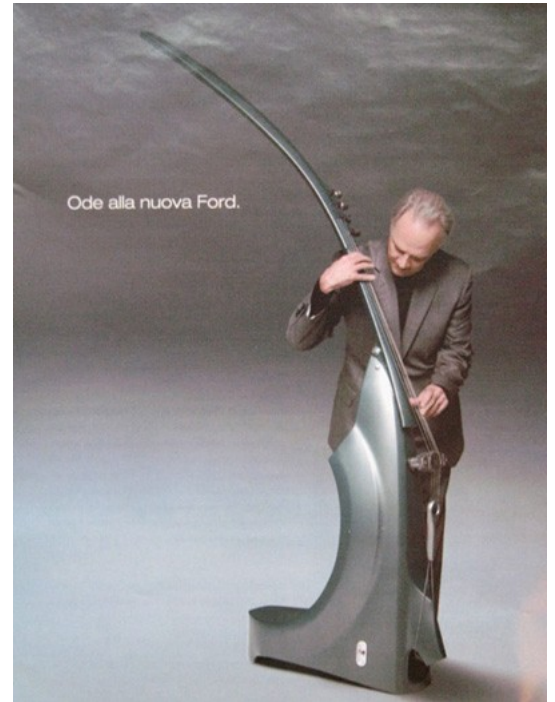
La major part dels instruments rituals eren de metall o també s'usaven ossos humans o d'animals que havien caçat.

Avui en dia encara als rituals religiosos la música sol tenir presència.

Instruments prehistòrics

Instruments no convencionals

Quins són els elements d'un instrument musical:

2 ELEMENTS D'UN INSTRUMENT MUSICAL

- **Material que vibra:** és la part de l'instrument que està en vibració. Es tracta d'un material amb propietats elàstiques, i per tant té la capacitat de vibrar.
- **Procediment o mecanisme que el fa vibrar:** és la manera com es provoca la vibració.
- **Ressonador:** a la majoria d'instruments, les vibracions del material elàstic són molt dèbils. Perquè es puguin sentir bé cal un dispositiu ressonador que les amplifiqui. Excepcionalment, hi ha alguns instruments que no tenen ressonador, perquè el seu material elàstic ja vibra amb prou potència i per tant, no el necessiten.

ELEMENTS D'UN INSTRUMENT MUSICAL

Quina classificació es pot fer dels instruments musicals?

Els instruments es classifiquen famílies de la manera següent:

FAMÍLIA	NOM TÈCNIC
PERCUSSIÓ	IDIÒFONS MEMBRANÒFONS
CORDA	CORDÒFONS
VENT	AERÒFONS
ELECTRICS I ELECTRÒNICS	ELECTRÒFONS

<https://www.youtube.com/watch?v=K7RKmwx-bPo>

<https://www.youtube.com/watch?v=ZqeaBonSPQA>

<https://www.youtube.com/watch?v=U29x-NhsIh4>

FAMÍLIA DE PERCUSSIÓ

Què són els instruments idiòfons?

Els idiòfons formen part dels instruments habitualment anomenats de percussió. Són aquells en què el material que vibra és el propi cos de l'instrument.

Quin tipus d'instruments idiòfons podem diferenciar?

Podem diferenciar entre:

IDIÒFONS PERCUDITS	El so es produeix percutint l'instrument.
IDIÒFONS PUNTEJATS	El so es produeix puntejant una part de l'instrument.
IDIÒFONS FREGATS	El so es produeix fregant l'instrument.

Què són els membranòfons?

Els membranòfons, com els idiòfons, també formen part dels instruments habitualment anomenats de percussió. Són aquells instruments en què el material vibra és una membrana tensa.

Quins tipus d'instruments membranòfons podem diferenciar?

Podem classificar el membranòfons en:

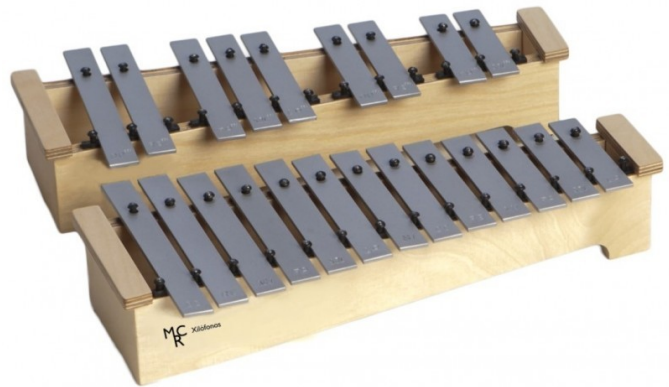
MEMBRANÒFONS PERCUDITS	El so es produeix percutint (picant) la membrana
MEMBRANÒFONS FREGATS	El so es produeix fregant la membrana o un element lligat a ella
MEMBRANÒFONS BUFATS	El so es produeix bufant (o cantant) prop de la membrana

IDIÒFONS PERCUDITS

Marimba

Carilló

Castanyoles

<https://www.youtube.com/watch?v=09TqAPwOBFs>

<https://www.youtube.com/watch?v=0x8DvkC1KH4>

<https://www.youtube.com/watch?v=q0gFXLiUWKM>

<https://www.youtube.com/watch?v=nf9ypRpbZMA>

IDIÒFONS PUNTEJATS:

Kalimba

Caixa de música

https://www.youtube.com/watch?v=Bgo_1OtePfQ

<https://www.youtube.com/watch?v=1kFvDc1BrwM>

IDIÒFONS FREGATS :

Harmònica de cristall

<https://www.youtube.com/watch?v=GcSwPcsKelM>

<https://www.youtube.com/watch?v=eQemvyyJ--g>

<https://www.youtube.com/watch?v=xNeg9hehDpc>

MEMBRANÒFONS PERCUDITS:

Pandereta

Bongos

Derbuka

Timbales

<https://www.youtube.com/watch?v=eYsT4DfNwp8>

<https://www.youtube.com/watch?v=I9gzjPLh-IA>

<https://www.youtube.com/watch?v=jN2Mzy5R5WE>

<https://www.youtube.com/watch?v=TMG5RbasoqM>

MEMBRANÒFONS FREGATS

Ximbomba

<https://www.youtube.com/watch?v=dfs3eDr7cps>

MEMBRANÒFONS BUFATS

Mirlitón

Bateria

<https://www.youtube.com/watch?v=oau9gtG5Om8>

<https://www.youtube.com/watch?v=MHj9XIV3fFg>

<https://www.youtube.com/watch?v=xJIurkMhLEQ>

INSTRUMENTS DE CORDA

Què són els instruments cordòfons?

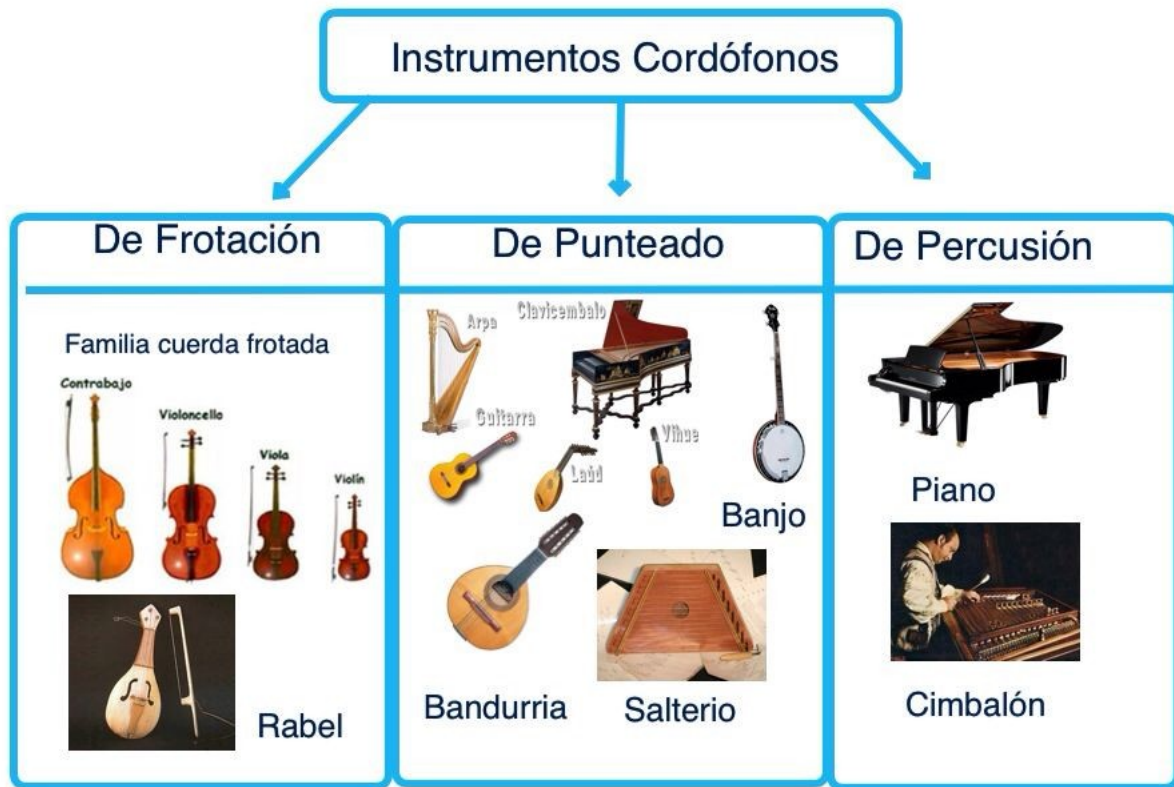
Els cordòfons s'anomenen habitualment instruments de corda. Són aquells instruments en què el material que vibra és una corda tensa (o més d'una)

Quin tipus d'instruments cordòfons podem diferenciar?

Podem diferenciar entre :

TIPUS DE CORDÒFONS	
C. PUNTEJATS	La corda es fa sonar puntejant-la: a) amb els dits b) amb una pua c) amb un teclat
C. PERCUDITS	La corda es fa sonar percutint-la o picant-la amb: a) baquetes b) amb el mecanisme accionat per un teclat.
C. FREGATS	La corda es fa sonar fregant-la amb un material adequat amb: a) arquet b) roda

CORDÒFONS

CORDA PUNTEJADA

<https://www.youtube.com/watch?v=xWiXUj4TRfo>

<https://www.youtube.com/watch?v=5JpT1Z5dhUU>

<https://www.youtube.com/watch?v=2oyhld64-s>

<https://www.youtube.com/watch?v=T3ltjzIwmiw>

<https://www.youtube.com/watch?v=dvDJbf8Jtq8>

<https://www.youtube.com/watch?v=GXCRI0BdioE>

<https://www.youtube.com/watch?v=7Z7rFtn9t-4>

<https://www.youtube.com/watch?v=E6QOr-oCTwU>

CORDA PERCUTIDA

<https://www.youtube.com/watch?v=6EpTbZOvobo>

CORDA FREGADA

<https://www.youtube.com/watch?v=vBfHVdSehig>

<https://www.youtube.com/watch?v=uT3SBzmDxGk>

<https://www.youtube.com/watch?v=wVSPUZR5NxE>

INSTRUMENTS DE VENT

Què són els instruments aeròfons?

Els aeròfons s'anomenen habitualment instruments de vent. Són aquells instruments en què el material que vibra és l'aire que contenen o que passa a través d'ells

Quin tipus d'instruments aeròfons podem diferenciar?

Podem classificar en:

AERÒFONS DE BROQUET	L'aire sona per la vibració dels llavis aplicats a un broquet. També s'anomenen instruments de vent-metall.
AERÒFONS DE BISELL	L'aire sona quan xoca contra un bisell o trencavents. Formen part dels instruments anomenats de vent-fusta

AERÒFONS DE CANYA	L'aire sona quan passa per una canya o inxa que el fa vibrar. També formen part dels instruments anomenats de vent-fusta N'hi ha de canya simple i de canya doble.
AERÒFONS D'INXA LLIURE	L'aire sona quan passa per una inxa o llengüeta metàl·lica muntada en un marc.

<https://www.youtube.com/watch?v=HZFLDQrh1R0>

<https://www.youtube.com/watch?v=lNuJVfe-t3o>

<https://www.youtube.com/watch?v=ZxODzxY6AvI>

<https://www.youtube.com/watch?v=Mwu0R1RUjfQ>

https://www.youtube.com/watch?v=Q4_izHfSZhE

<https://www.youtube.com/watch?v=eoIplu9AVIQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=LX4SsdY8D0k>

<https://www.youtube.com/watch?v=9yc80ghR7Gw>

<https://www.youtube.com/watch?v=nuEMqMc1Fh4>

https://www.youtube.com/watch?v=FtE3hoR_Nvo

https://www.youtube.com/watch?v=Hb_UTQsnFqA

<https://www.youtube.com/watch?v=JHuDCpsXMuY>

AERÒFONS D'INXA LLIURE

Acordiό

Harmónica

Órgano de iglesia

<https://www.youtube.com/watch?v=uIss2Qmmc5k>

<https://www.youtube.com/watch?v=YgXa-NfZc6Y>

<https://www.youtube.com/watch?v=mICIUxR7kLo>

ELECTRÒFONS

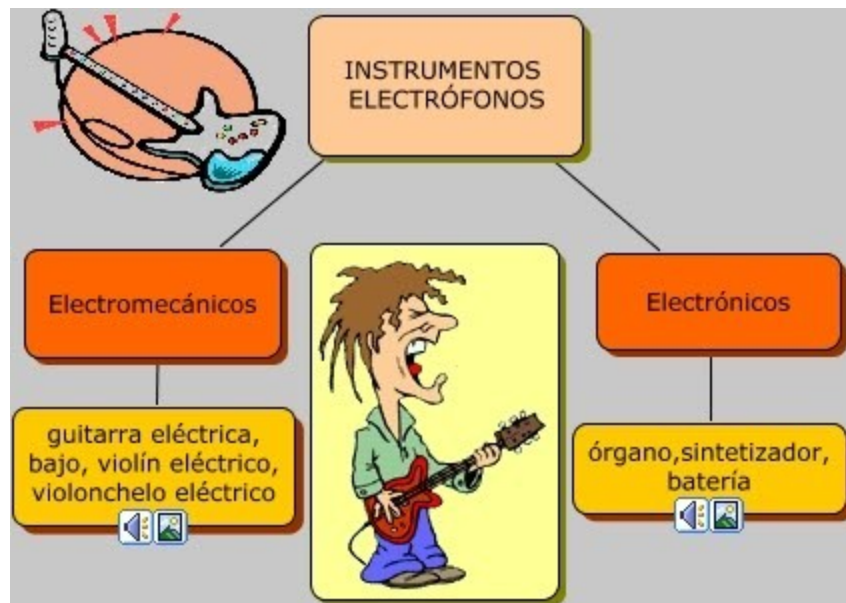
Què són els instruments electròfons?

Els electròfons s'anomenen habitualment instruments elèctrics i electrònics. Són aquells en què el material que vibra és el corrent elèctric.

Quin tipus d'instruments electròfons hi ha?

Podem classificar-los en:

ELECTRÒFONS ELÈCTRICS	Són instruments d'altres famílies als quals s'ha afegit un sistema d'amplificació
ELECTRÒFONS ELECTRÒNICS	El so s'hi produeix per mitjans totalment electrònics (circuits, xips...)

<https://www.youtube.com/watch?v=m9PJ1HyXkjY>

<https://www.youtube.com/watch?v=TCAeDIF2svc>

<https://www.youtube.com/watch?v=mSt7ivDZbWY>

<https://www.youtube.com/watch?v=yttwGJumrrY>

<https://www.youtube.com/watch?v=lekfZs1jJH0>

<https://www.youtube.com/watch?v=tv-RAz7F3O8>

